

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И ВЕЗА
АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

Змај Ј. Јовановића 18, Бања Лука, тел.: 051/220-330; www.absrs.org ; e-mail: absrs@teol.net

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ
„УЧИНИМО СТАРОСТ БЕЗБЈЕДНОМ“

ЦИЉНА ГРУПА: ПЛЕШАЦИ

Бања Лука, фебруар 2015. године

САДРЖАЈ

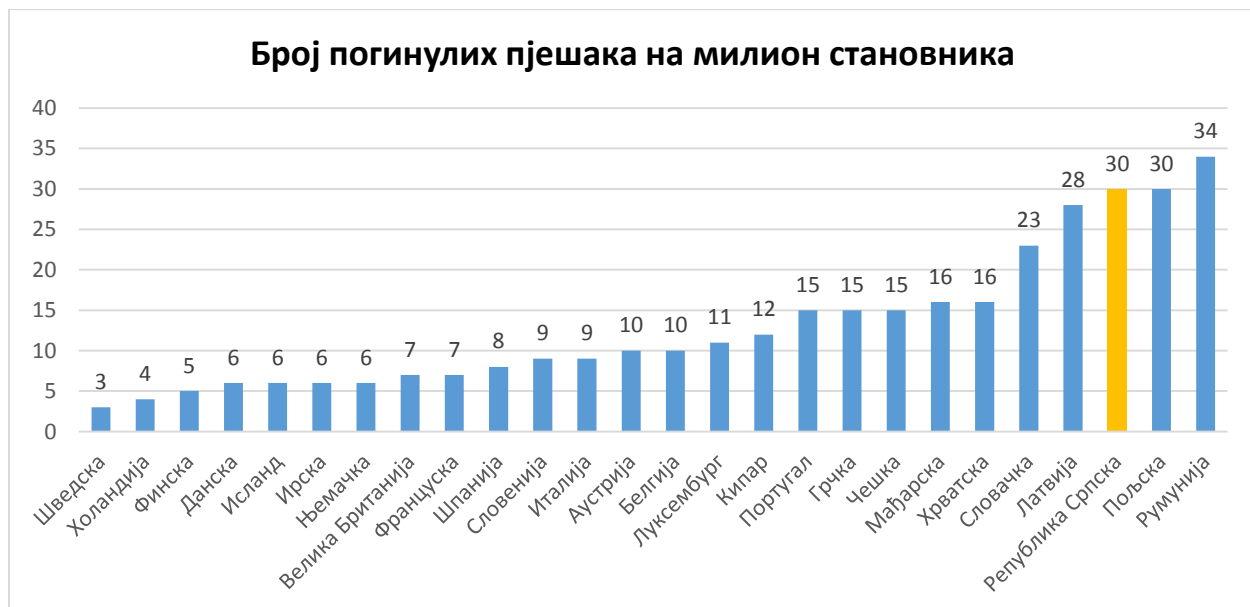
УВОД.....	3
1. ИНФОРМАЦИЈЕ О УКЉУЧЕНИМ СУБЈЕКТИМА.....	4
2. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	5
2.1. Постојеће стање и досадашње активности.....	5
2.2. Законска регулатива.....	5
3. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	7
3.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне активности.....	7
3.2. Сегменти превентивне активности.....	7
3.3. Циљ превентивне активности.....	7
4. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА.....	8
ПРИЛОГ-1- Плакат.....	10

УВОД

Последњих година интензиван је научно- истраживачки рад и велики број европских, регионалних и националних пројеката су са предметом унапређења безбједности саобраћаја за лица старија од 65 година. У раду (Yannis, G. et al., 2013) представљена је детаљна статистичка анализа учешћа старијих лица од 65 година у саобраћајним незгодама у земљама Европске уније. Подаци су анализирани у периоду од 2001. до 2010. године. На основу спроведеног истраживања лица старија од 65 година чине 22% свих погинулих у саобраћајним незгодама у земљама Европске Уније (Кукић и др., (2014)).

Поред тога, саобраћајне незгоде чине 30% свих озледа међу дјецом широм свијета (World Health Organization, 2009). Дјеца као пјешаци у ниско и средње развијеним земљама су више изложена ризику од саобраћајне незгоде (Backett and Johnston (1997), World Health Organization, 2008). Босна и Херцеговина се одликује сличним стањем јер спада у категорију средње развијених земаља (World Health Organization, 2013). Истраживачи који анализирају понашање дјеце која прелазе улицу, су закључили да дјецу сврставају у групу учесника у саобраћају чије понашање у саобраћају је веома небезбједно (NHTSA 2009). Изложеност пјешака у саобраћају приликом преласка улице представља мали удио у цјелокупној пјешачкој активности, 11000 од укупно 78000 саобраћајних незгода са погинулим у земљама OECD¹ региона, чини пјешаке овог региона забринутим за њихову безбједност у саобраћају (SafetyNET, 2009).

На дијаграму бр. 1. може се уочити ранг Република Српска у односу на земље чланице Европске уније када је у питању смртност пјешака на милион становника за 2012. годину (подаци су преузети из UNECE² базе података)

Дијаграм бр. 1. Ранг земаља према броју погинулих пјешака на милион становника за 2012. годину

¹ скр. OECD- енг. The Organisation for Economic Co-operation and Development, адреса: <http://www.oecd.org/>, посјећено дана 11.02.2015. године

² адреса: <http://www.unece.org/>, посјећено дана 11.02.2015. године

1. ИНФОРМАЦИЈЕ О УКЉУЧЕНИМ СУБЈЕКТИМА

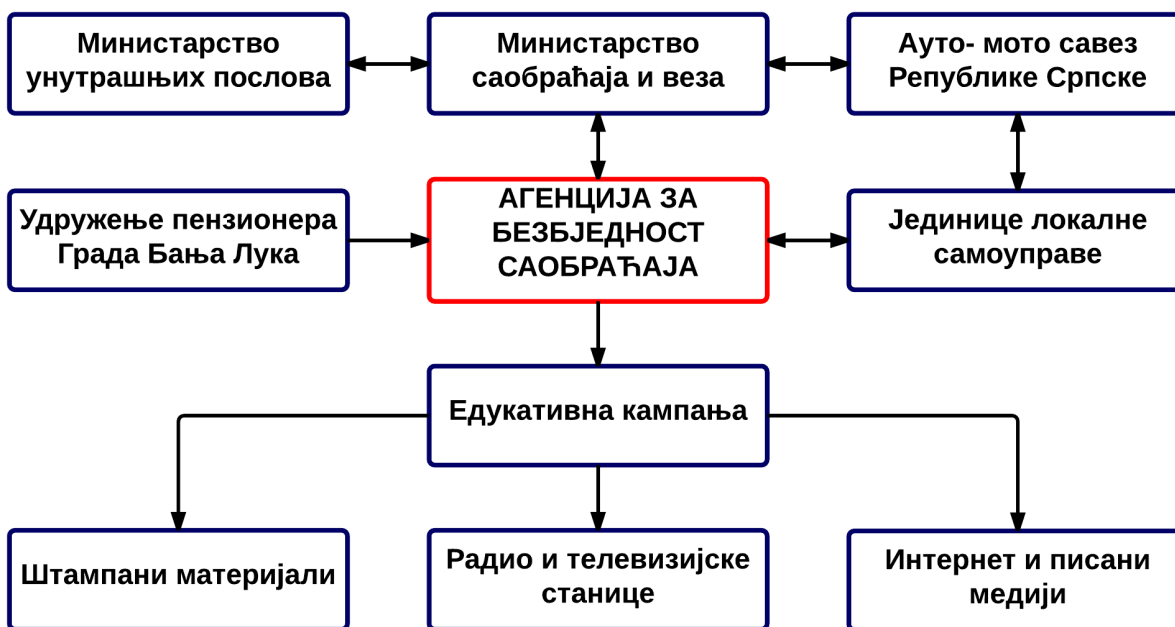
Законом о безбједности саобраћаја Републике Српске (Службени гласник број 63/11), чланом 2. ставом 1. су набројани субјекти који су надлежни и одговорни за стање безбједности саобраћаја на путевима у Републици Српској и гласи:

Члан 2. Став 1. ЗоБС-а Републике Српске

(1) Републички органи управе и институције надлежне и одговорне за стање безбједности саобраћаја су: Министарство саобраћаја и веза, Министарство унутрашњих послова, Министарство просвјете и културе, Министарство здравља и социјалне заштите, Агенција за БС, Републичка управа за инспекцијске послове, Ауто-мото савез Републике Српске, јавна предузећа којима су повјерена управљање путном мрежом, те органи јединица локалне самоуправе.

У реализацију превентивне активности „УЧИНИМО СТАРОСТ БЕЗБЈЕДНОМ“ укључени су следећи субјекти:

- Министарство саобраћаја и веза Републике Српске- Наташа Костић;
- Министарство унутрашњих послова Републике Српске- Горан Шмитран;
- Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске- Милија Радовић;
- Ауто мото савез Републике Српске- Ранко Бабић;
- Удружење пензионера Града Бања Лука- Никола Гојковић;
- Јединице локалне самоуправе и
- Радио и телевизијске станице.

Дијаграм бр. 2. Алгоритам за реализацију едукативних активности са освртом на укључене субјекте

Носилац активности: Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске.

2. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

2.1. Постојеће стање и досадашње активности

У саобраћајним незгодама у Републици Српској у 2014. години смртно је страдало 29 пјешака. У односу на 2013. годину, смањен је број смртно страдалих пјешака за 29.3%. Према подацима МУП-а РС, кад је у питању старосна доб погинулих, највише погинулих је старије од 60 година. Скоро све незгоде догодиле су се у ноћним условима одвијања саобраћаја (већина незгода између 16 часова и 22 часа), ван насеља, на отвореном и неосвијетљеном дијелу пута.

Дијаграм бр. 3. Процент погинулих пјешака у укупном броју погинулих у саобраћајним незгодама у Републици Српској

На дијаграму бр. 3. дат је приказ у процентима погинулих пјешака у односу на укупан број погинулих у периоду од 2011. до 2014. године. Може се закључити да се проценат погинулих пјешака из године у годину смањује, али да још није достигао ниво из 2011. године.

Крајем прошле године проведена је кампања „ПЈЕШАЦИ ОПРЕЗ“ у којој су узели учешће Министарство унутрашњих послова, Министарство саобраћаја и веза, Агенција за безбједност саобраћаја, Ауто-мото савез Републике Српске, јединице локалне самоуправе и радио станице. Административна служба Града Бања Лука је у сарадњи са Агенцијом провела анкетирање пјешака. Обзиром на веома скромна финансијска средства кампања је имала ограничене ефекте, нарочито због немогућности израде видео спота и његовог емитовања.

2.2. Законска регулатива

Законом о безбједности саобраћаја Републике Српске (Службени гласник 63/11), чланом 36. који гласи:...

Члан 36. ЗобС-а Републике Српске

У моторном возилу, осим бицикла с мотором (мопед), лаког мотоцикла, лаког трицикла и четвороцикла, мотоцикла, трицикла и четвороцикла, обавезно се налази прслук са ретрорефлектујућим карактеристикама, који је возач дужан носити на себи, када на путу обавља неке радње уз возило (мијења точка, обавља мање поправке на возилу, налијева гориво и сл.).

... је предвиђена обавеза возача да у опреми возила имају свјетлоодбојни прслук, и да исти носе на себи приликом боравка ван возила на јавном путу, али се у пракси исти још увијек недовољно користе.

Прописима из области безбједности саобраћаја утврђена је обавеза пјешака да у ноћним условима одвијања саобраћаја, ако се крећу коловозом, морају имати на себи свјетлоодбојни прслук или бити освијетљени на други начин. У земљама у окружењу све се више користе разни ретрорефлектујући предмети и ознаке на одјећи који повећавају могућност уочавања пјешака на више од 100 м.

3. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

3.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне активности

Превентивна активност провешће се, на подручју Републике Српске, у периоду од **24. фебруара (уторак) до 8. марта (недеља)**. Почетак ће се обиљежити у **Бањој Луци**.

Медијска кампања реализоваће се у периоду од **24. фебруара до 8. марта**.

3.2. Сегменти превентивне активности

Провођење активности би се реализовало у сарадњи са субјектима који се баве безбједношћу саобраћаја у Републици Српској.

У провођењу ове активности потребно је:

1. Одабрати циљне групе којој је активност усмјерена;
2. Сачинити План активности свих укључених субјеката;
3. Изабрати средстава масовне комуникације (радио и телевизија, „on line“ средства информисања; штампани медији и сл.);
4. Изабрати садржај за средства комуникације, који се желе пренијети циљној групи и то садржај:
  - летка, плаката и билборда;
  - „on line“ средства информисања;
  - радио порука и
  - видео спотова.
5. Дистрибуција и емитовање припремљених материјала активности и
6. Израда Извјештаја о реализацији активности.

3.3. Циљ превентивне активности

Циљ активности је повећање нивоа безбједности саобраћаја у Републици Српској кроз повећање безбједности пјешака, нарочито у ноћним условима одвијања саобраћаја, у условима градског саобраћаја (прелазак на обиљеженом пјешачком прелазу, прелазак на семафорисаном пјешачком прелазу са и без бројачког дисплеја и сл.).

Овом активности жели се утицати на промјену ставова код пјешака о начину кретања коловозом ноћу, као и према употреби свјетлоодбојних прслука или других средстава за освјетљавање пјешака. Такође, жели се указати на важност правилног преласка коловоза. Активност има за циљ и да возачима укаже на потребу опрезнијег кретања у насељу, ван насеља и у зонама школа као и на другим мјестима гдје се могу очекивати пјешаци.

Реализацијом ове активности очекује се правилније кретање пјешака, нарочито ноћу, већа употреба свјетлоодбојних прслука и других средстава за освјетљавање пјешака, повећан опрез возача на дионицама са пјешацима, већи степен исправности уређаја за освјетљавање пута, чиме би дошло до смањења броја настрадалих пјешака у саобраћајним незгодама.

4. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА

Највећи ефекти у промјени понашања пјешака ноћу постигли би се са квалитетним медијским материјалима (ТВ и радио спотови, материјали за билборде, писани медије, материјали за „on line“ информисање и сл.).

За израду ових материјала ангажована је **Академија умјетности**, Универзитета у Бањој Луци као професионална и универзитетска продукцијска кућа која је дефинисала облик и садржај одабраних медијских материјала у сарадњи са субјектима укљученим у активност.

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција ће у провођењу медијске кампање:

- пружити стручну помоћ при изради летка и радио цингла;
- финансирати штампање 400 плаката, 2500 летака и 2 плаката за билборд (димензије Б2);
- подијелити 50 ретрорефлектујућих прслука и обезбиједити дистрибуцију истих и
- организовати достављање радио цингла радио станицама, пратити емитовање истог и о томе сачинити извјештај.

АУТО- МОТО САВЕЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У провођењу медијске кампање Ауто мото Савез ће:

- пружити стручну помоћ и финансирати израду писаних материјала (летак, плакат, билборд), као и израду радио цингла за потребе провођења кампање;
- финансирати штампање 7000 летака и 200 плаката, као и њихову дистрибуцију до Ауто мото друштва у Републици Српској;
- преко Ауто мото друштва извршити дистрибуцију писаних материјала (летака) до циљне групе, и постављање плаката на мјестима предвиђеним за плакатирање и
- свакодневно, у току трајања кампање информисати учеснике о саобраћају о њемном провођењу путем Информативно диспечерског центра АМС РС.

МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И ВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство саобраћаја и веза ће инсистирати код станица техничког прегледа на квалитетном прегледу, између осталог и уређаја за освјетљавање пута и уређаја који омогућавају нормалну видљивост. Такође, континуирано ће се вршити надзор над радом станица техничког прегледа.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство унутрашњих послова ће у сарадњи са осталим субјектима учествовати у провођењу превентивних активности појачаном контролом пјешака који се крећу у ноћним условима одвијања саобраћаја, као и контролом пјешака који се крећу коловозом на присуство алкохола у крви. Такође, контролисати ће опрему возила са нагласком на посједовање свјетлоодбојног прслука и употребу истог од стране лица која се налазе на јавном путу ван возила.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА БАЊА ЛУКА

Удружење пензионера Града Бања Лука ће се активно укључити у реализацију превентивне активности, тако што ће у сарадњи са Агенцијом уручити 50 ретрорефлектујућих прслука својим члановима на нивоу града Бања Луке. Том приликом, пензионерима ће се указати на значај њиховог безбједног понашања у саобраћају (употреба ретрорефлектујућих прслука, прелазак на семафорисаном и обиљеженом пјешачком прелазу, и сл.).

Број: _____/15

Датум: 18.02.2015. године

Директор

Милија Радовић

ПРИЛОГ-1- Плакат

СТАРИЈЕ ОСОБЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ РАЊИВУ ГРУПУ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ КАДА СУ У УЛОЗИ ПЈЕШАКА ЈЕР:

- Старије особе имају смањену покретљивост и снагу, брже се умарају, недовољно су окретни.
- Старије особе често узимају лијекове који неповољно утичу на психофизичке способности.
- Код старијих особа смртност у саобраћајним незгодама је већа него код млађих.

МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И ВЕЗА

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

АУТО-МОТО САВЕЗ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2015